

HEALTHCARE SYSTEM AND CRITERIA FOR HEALTH PROMOTION AND MAINTENANCE

Tagaymuratova Gulchehra Tuychiyevna

Teacher of the Department of "Social Sciences" of Gulistan State University

gulchehratogaymuratova@gmail.com

Yorqinoy Rasuljanovna

*Gulistan State University Faculty of psychology and social sciences Student of
social work*

+998200050619 raimboyevayorqinoy@gmail.com

Annotation

This article analyzes the essence of the healthcare system, its role in society and socio-economic development. It also highlights the healthcare reforms being implemented in Uzbekistan, the development of the digital healthcare system, practical aspects of forming a healthy lifestyle, and the importance of preventive measures.

Keywords

healthcare system, health, healthy lifestyle, prevention, reforms, digital medicine, medical service, social policy

SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMI VA SALOMATLIKNI TADBIQ QILISH MEZONLARI

Tagaymuratova Gulchehra Tuychiyevna

Guliston davlat universiteti "Ijtimoiy fanlar" kafedrasi o'qituvchisi

Yorqinoy Rasuljanovna

*Guliston Davlat Universiteti Psixologiya va ijtimoiy fanlar fakulteti Ijtimoiy ish
yo'nalish talabasi*

Annotatsiya

**“SOG‘LIQNI SAQLASHDA YANGI YONDASHUVLAR”
nomli respublika ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-3, 2026**

Mazkur maqolada sog‘liqni saqlash tizimining mazmun-mohiyati, uning jamiyatdagi roli va ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotdagi o‘rni tahlil qilingan. O‘zbekistonda amalga oshirilayotgan sog‘liqni saqlash islohotlari, raqamli tibbiyot tizimining rivojlanishi, sog‘lom turmush tarzini shakllantirishning amaliy jihatlari va profilaktika tadbirlarining ahamiyati yoritilgan.

Kalit so‘zlar: *sog‘liqni saqlash tizimi, salomatlik, sog‘lom turmush tarzi, profilaktika, islohotlar, raqamli tibbiyot, tibbiy xizmat, ijtimoiy siyosat.*

Тагаймуратова Гульчехра Туйчиевна

*Преподаватель кафедры «Социальные науки» Гулистанского государственного
университета*

Ёрқиной Расулджановна

*Гулистанский государственный университет Факультет психологии и
социальных наук Социальная работа*

Аннотация

В статье анализируется сущность системы здравоохранения, её роль в обществе и социально-экономическом развитии, освещаются проводимые в Узбекистане реформы здравоохранения, развитие цифровой системы здравоохранения, практические аспекты формирования здорового образа жизни, а также важность профилактических мер.

Ключевые слова: *система здравоохранения, здоровье, здоровый образ жизни, профилактика, реформы, цифровая медицина, медицинская услуга, социальная политика.*

Kirish

Sog‘liqni saqlash tizimi – har bir mamlakatning ijtimoiy barqarorligini ta’minlovchi strategik sohalardan biridir. Chunki inson salomatligi – davlatning eng

katta boyligi va jamiyatning poydevoridir. Har qanday mamlakatning taraqqiyoti, mehnat unumdorligi va demografik holati aholining sog‘lig‘i bilan chambarchas bog‘liqdir. Shu boisdan ham sog‘liqni saqlash masalasi iqtisodiy siyosat, ta‘lim tizimi va ijtimoiy himoya bilan bir qatorda davlat siyosatining markazida turadi. So‘nggi yillarda dunyo miqyosida sog‘liqni saqlash tizimining barqarorligini ta‘minlash, tibbiy xizmatlar sifatini oshirish, raqamli texnologiyalarni joriy etish va aholining salomatlik madaniyatini yuksaltirish dolzarb masalaga aylangan. O‘zbekiston ham bu borada jadal islohotlarni amalga oshirib, sog‘lom jamiyatni shakllantirish yo‘lida yangi yondashuvlarni hayotga tatbiq etmoqda.

Asosiy qism

1. Sog‘liqni saqlash tizimining mohiyati

Sog‘liqni saqlash tizimi — bu aholining sog‘lig‘ini muhofaza qilishga, kasalliklarning oldini olish va ularni davolashga, shuningdek, reabilitatsiya xizmatlarini tashkil etishga yo‘naltirilgan davlat va nodavlat tashkilotlar majmuasidir. Bu tizimning asosiy vazifasi — fuqarolarning sog‘lom hayot kechirishini ta‘minlash, tibbiy xizmatlarning sifatini oshirish va ularni har bir fuqaro uchun teng imkoniyat asosida taqdim etishdir.

Tibbiyot tizimi uch asosiy darajadan iborat:

- ✓ Birlamchi tibbiy yordam (oilaviy shifokorlar, poliklinikalar, feldsher punktlari);
- ✓ Ixtisoslashgan yordam (kasalxonalar, diagnostika markazlari);
- ✓ Yuqori texnologik tibbiy yordam (ilmiy markazlar, transplantatsiya, sun‘iy a‘zolar bilan bog‘liq muolajalar).

O‘zbekiston Respublikasi sog‘liqni saqlash tizimi 2017-yildan boshlab tubdan isloh qilina boshlandi. Prezident Shavkat Mirziyoyev rahbarligida tibbiyot sohasida “inson qadri” tamoyiliga asoslangan yangi tizim joriy etildi. Bu jarayonda sog‘lom

**“SOG‘LIQNI SAQLASHDA YANGI YONDASHUVLAR”
nomli respublika ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-3, 2026**

turmush tarzini targ‘ib etish, oilaviy shifokorlar institutini mustahkamlash va raqamli boshqaruv tizimini keng joriy etish kabi yutuqlarga erishildi.¹

2. Salomatlikni tadbqiq qilishning ijtimoiy va amaliy asoslari

Salomatlikni amaliyotga tadbqiq qilish deganda, sog‘lom turmush tarzini shakllantirish, fuqarolarning tibbiy madaniyatini oshirish, jismoniy faollikni yo‘lga qo‘yish, to‘g‘ri ovqatlanish, ekologik xavfsizlikka rioya qilish va ruhiy barqarorlikni ta‘minlash tushuniladi. JSST ta‘rifiga ko‘ra, salomatlik — bu faqat kasallik yo‘qligi emas, balki jismoniy, ruhiy va ijtimoiy farovonlik holatidir. Shu ma‘noda, sog‘liqni saqlash tizimi nafaqat davolash, balki har bir fuqaroning sog‘lom hayot tarzini yo‘lga qo‘yishiga yordam beruvchi ijtimoiy tizimdir.

Salomatlikni tadbqiq qilishda quyidagi omillar muhim:

- ✓ Ma‘naviy-psixologik barqarorlik – stress, depressiya va zo‘riqish holatlarini kamaytirish;
- ✓ Ekologik xavfsizlik – havoning tozaligi, ichimlik suvi sifati, chiqindilarni nazorat qilish;
- ✓ To‘g‘ri ovqatlanish – tabiiy, vitaminlarga boy mahsulotlar iste‘moli;
- ✓ Sport va jismoniy faollik – yurak-qon tomir, asab va immun tizimini mustahkamlash;
- ✓ Tibbiy ko‘riklardan muntazam o‘tish – kasalliklarni erta aniqlash imkonini beradi.²

3. O‘zbekistonda sog‘liqni saqlash islohotlari va raqamli tibbiyot

O‘zbekistonda sog‘liqni saqlash tizimining raqamlashtirilishi so‘nggi yillarda katta yutuqlar berdi. “e-Poliklinika”, “Elektron retsept”, “Onlayn shifokor maslahati” kabi

¹ O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 7-dekabrda PF-5590-son Farmoni “O‘zbekiston Respublikasi sog‘liqni saqlash tizimini tubdan takomillashtirish bo‘yicha kompleks chora-tadbirlar to‘g‘risida”.

² World Health Organization (JSST), Constitution of the World Health Organization, 1948;

**“SOG‘LIQNI SAQLASHDA YANGI YONDASHUVLAR”
nomli respublika ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-3, 2026**

tizimlar tibbiy xizmatlarni tez, shaffof va qulay shaklda amalga oshirishga yordam bermoqda. 2022–2024-yillarda “Raqamli tibbiyot” dasturi doirasida mamlakatdagi barcha tibbiyot muassasalari yagona ma’lumotlar bazasiga ulandi. Bu orqali bemorlar tarixi, tahlil natijalari va shifokor tayinotlari elektron shaklda yuritilmoqda³. Bundan tashqari, “Sog‘lom hayot – 5 ming qadam” aksiyasi, profilaktika oyliklari va “Salomatlik kuni” tadbirlari aholining sog‘lom turmush tarzini targ‘ib etishda muhim o‘rin tutmoqda.

4. Profilaktika va sog‘lom turmush tarzining ahamiyati

Profilaktika sog‘liqni saqlash tizimining asosiy tayanchidir. JSST hisob-kitoblariga ko‘ra, kasalliklarning 60–70 foizini to‘g‘ri ovqatlanish, jismoniy faollik va psixologik muvozanat orqali oldini olish mumkin. Shu bois O‘zbekistonda profilaktik tibbiyot yo‘nalishiga alohida e’tibor qaratilmoqda. Maktablarda “Sog‘lom bola” darslari, korxonalarda “Ish joyida salomatlik” dasturlari joriy qilinmoqda. Yoshlar orasida zararli odatlarga – chekish, alkogol, fastfud mahsulotlariga qarshi targ‘ibot ishlari olib borilmoqda⁴.

Xulosa

Sog‘liqni saqlash tizimini rivojlantirish va salomatlikni tatbiq etish — jamiyat barqarorligining eng muhim omilidir. Sog‘lom inson – sog‘lom jamiyatning poydevori. Tibbiyot tizimini modernizatsiya qilish, raqamli texnologiyalarni keng joriy etish, profilaktika choralarini kuchaytirish va sog‘lom turmush tarzini targ‘ib etish orqali O‘zbekiston sog‘lom va intellektual jamiyat sari dadil qadam tashlamoqda. Har bir fuqaroning shaxsiy mas’uliyati, tibbiy madaniyati va sog‘lom hayotga intilishi davlat

³ O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazirligi ma’lumotlari, 2022–2024.

⁴ World Health Organization (JSST) va O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazirligi ma’lumotlari.

**“SOG‘LIQNI SAQLASHDA YANGI YONDASHUVLAR”
nomli respublika ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-3, 2026**

siyosati bilan uyg‘unlashgan holda amalga oshsa, kelajak avlod sog‘lom, faol va barkamol bo‘lib voyaga yetadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Sog‘liqni saqlash tizimini yanada takomillashtirish to‘g‘risida”gi qarori. – Toshkent, 2023.
2. Jahon sog‘liqni saqlash tashkiloti (JSST) rasmiy ma’lumotlari, 2024-yil.
3. Shirinov M., To‘xtayev H. Sog‘liqni saqlash tizimi asoslari. – Toshkent: Fan nashriyoti, 2022.
4. O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazirligi sayti – www.ssv.uz
5. Karimova N. Sog‘lom turmush tarzi va milliy qadriyatlar. – Toshkent: Yangi asr avlodi, 2021.
6. Raqamli tibbiyot: yangi bosqichdagi islohotlar. – “Sog‘lom hayot” jurnali, 2024, №2.
7. JSST: Health Systems and Universal Coverage Report. – Geneva, 2023.